

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٣١٤٨ - ٢٠١٤٠٧

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده ادبیات فارسی و زبان های خارجی

موضوع:

بررسی سبکی شعر سروش اصفهانی

استاد راهنما:

دکتر غلامرضا مستعلی پارسا

استاد مشاور:

دکتر محمدرضا حاجی آقابابایی

دانشجو:

منصوره مرادی

۱۴۸۹ / ۳ / ۲۴

تذکرات مکتوب
مسیر

رشته:

زبان و ادبیات فارسی

بهمن ماه ۱۳۸۸

۱۳۸۱۵۸

فرم گردآوری اطلاعات پایان نامه ها
کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان: بررسی سبکی شعر سروش اصفهانی

نویسنده / محقق: منصوره مرادی

استاد راهنما: دکتر غلامرضا مستعلی پارسا / استاد مشاور / استاد داور: دکتر محمدرضا حاجی آقابابایی / دکتر حائری

کتابنامه: دارد
واژه نامه: ندارد

نوع پایان نامه: بنیادی توسعه ای کاربردی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد
سال تحصیلی: ۱۳۸۸-۸۹

محل تحصیل: تهران نام دانشگاه: علامه طباطبائی دانشکده: مرکز آموزش های تخصصی آزاد و نیمه حضوری

تعداد صفحات: ۲۷۷

کلید واژه ها بزبان فارسی: سروش اصفهانی، سبک، قصیده

کلید واژه ها بزبان انگلیسی:

Soroush Esfchani/ Style/ Ode

(دفاعیه پایان نامه)

با تأییدات خداوند متعال پایان نامه تحصیلی خانم منصوره مرادی دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی دوره نیمه حضوری کارشناسی ارشد تحت عنوان :

بررسی سبکی شعر سروش اصفهانی

که به راهنمایی جناب آقای دکتر مستعلی پارسا تنظیم گردیده است. در جلسه مورخ ۸۸/۱۱/۱۸ با حضور اعضاء

هیأت داوران مطرح وبا نمره (به عدد ۱۸. به حروف هجده) و درجه (عالی) به تصویب

رسید .

اعضاء هیأت داوران :

سمت	نام و نام خانوادگی	محل امضاء	ملاحظات
استاد راهنما	جناب آقای دکتر مستعلی پارسا		
استاد مشاور	جناب آقای دکتر حاج آقا بابایی		
استاد داور	جناب آقای دکتر حائری		
نماینده تحصیلات تکمیلی	خانم یزدانی		

بسم الله الرحمن الرحيم

منت خدای را که مرا یاری داد تا بتوانم در پناه لطفش در مسیر زندگیم گامی دیگر به جلو بردارم. بر خود واجب می‌دانم تا پس از شکرگزاری از خالق بی‌همتا از کسانی که در حصول به این مهم صمیمانه مرا یاری دادند، سپاسگزاری کنم.

از استاد راهنمای ارجمندم جناب آقای دکتر غلامرضا مستعلی پارسا که در حین انجام مراحل مختلف پایان‌نامه مرا از راهنمایی‌های سودمند خود بهره‌مند ساختند، بی‌نهایت متشکرم. از استاد مشاور بزرگووارم جناب آقای دکتر محمدرضا حاجی‌بابایی به‌خاطر همفکری‌ها و مشاوره‌های ارزنده‌شان بسیار ممنونم. از جناب آقای دکتر حائری که زحمت داوری پایان‌نامه را پذیرفتند، سپاسگزارم.

همچنین بر خود لازم می‌دانم از زحمات بی‌دریغ خواهرم مریم و آقای آرش مرادی به‌خاطر همراهی‌های ارزنده‌شان، تشکر کنم.

سلامت، سعادت و توفیق روزافزون همه این عزیزان را از خداوند مهربان خواستارم.

تقدیم ہے:

پدر و مادر فداکارم

و

ہمسفر مہربانم

چکیده

الف: موضوع و طرح مسئله (اهمیت موضوع و هدف):

هدف از این تحقیق بررسی ساختار شعر سروش اصفهانی از سه دیدگاه زبانی، فکری و ادبی است تا بدین وسیله بر شعر او به طور کامل اشراف یابیم.

ب: مبانی نظری شامل مرور مختصری از منابع، چارچوب نظری و پرسشها و فرضیه ها:

در این پایان نامه با توجه به کتاب سبک شناسی دکتر سیروس شمیسا و دیگر کتب سبک شناسی و کتاب های بیان بدیع قافیه و عروض و... که در مورد سروش نوشته شده بود، سعی شد مشخص گردد که سبک زبانی شعر شاعر با زبان سبک خراسانی چقدر فاصله دارد. مضامین، عقاید و افکار به کار رفته در قصیده این شاعر چیست؟ کمیت بسامد صنایع بدیع و بیانی در شعر این شاعر به چه اندازه است؟ به کدامیک از شاعران سبک خراسانی بیشتر نزدیک است؟

پ: روش تحقیق شامل تعریف مفاهیم، روش تحقیق، جامعه مورد تحقیق، نمونه گیری و روشهای نمونه گیری، ابزار اندازه گیری، نحوه اجرای آن، شیوه گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها:

روش این تحقیق کتابخانه ای و تحلیل و بررسی آماری همراه با نمودارها است. ابتدا مقدمه در مورد سبک، قصیده و... اطلاعاتی در مورد فعالیتها و آثار خود شاعر داده شده و سپس ۳۰ قصیده سروش یک به یک در سه سطح زبانی (شامل آوایی، واژگانی و نحوی)، فکری و ادبی و ویژگی های آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. مطالب مربوط استخراج، فیش برداری و سپس در پایان نتایج حاصل توضیح داده شد و با آمار و جداول و نمودارهای متعددی بیان گردید.

ت: یافته های تحقیق:

دست یافتن به اجزای متشکله متن و اشراف کامل بر شعر سروش

ث: نتیجه گیری و پیشنهادات:

با روی آوردن به مفاهیم سنتی واژگان، تعبیرات، ترکیبات سنتی و کلمات موروثی قصیده فارسی شکل کاملاً سنتی و پیکره قصیده های او بخشیده است. زبان و طرز بیان شعر او به سبک خراسانی و متأثر از فرخی است. در سطح فکری شعر او به مدح و وصف بهار و زیبایی های طبیعت و تغزل- های خمربه و عاشقانه پرداخته است که از مضمون ها و ویژگی های عمده شعر این شاعر است. زبان او دقیقاً همان زبان سبک خراسانی نیست.

صحت اطلاعات مندرج در این فرم براساس محتوای پایان نامه و ضوابط مندرج در فرم را گواهی می نمایم.

نام استاد راهنما: دکتر غلامرضا مستعلی پارسا

سمت علمی: مدیر گروه زبان و ادبیات فارسی

نام دانشکده: مرکز آموزش های تخصصی آزاد و نیمه حضوری

محل امضاء

رئیس کتابخانه

محل امضاء

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	مقدمه
۳	مفاهیم سه‌گانه سبک
۴	سبک خراسانی
۴	سبک بازگشت
۵	ویژگی‌های دوره بازگشت
۷	قصیده
۷	سروش اصفهانی
۸	آثار سروش
۸	شعر سروش
۸	مقایسه قصاید سروش با قصاید فرخی، عنصری و انوری
۱۴	در مدح حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)
۱۶	۱- سطح زبانی
۱۶	الف) آوایی
۱۷	ب) واژگانی
۱۹	ج) نحوی
۱۹	۲- سطح ادبی
۲۲	۳- سطح فکری
۲۲	ویژگی سبکی
۲۵	در مدح عزیز خان سردار
۲۶	۱- سطح زبانی
۲۶	الف) آوایی
۲۴	ب) واژگانی
۲۹	ج) نحوی
۲۹	۲- سطح ادبی
۳۱	۳- سطح فکری
۳۱	ویژگی سبکی
۳۳	در مدح امیرالمؤمنین علی (ع)
۳۵	۱- سطح زبانی
۳۵	الف) آوایی

۳۶	(ب) واژگانی
۳۸	(ج) نحوی
۳۸	۲- سطح ادبی
۴۰	۳- سطح فکری
۴۱	ویژگی سبکی
۴۳	در مدح پادشاه
۴۴	۱- سطح زبانی
۴۴	الف) آوایی
۴۵	(ب) واژگانی
۴۶	(ج) نحوی
۴۶	۲- سطح ادبی
۴۸	۳- سطح فکری
۴۹	ویژگی سبکی
۵۰	در مدح محمد خان امیرنظام
۵۱	۱- سطح زبانی
۵۱	الف) آوایی
۵۲	(ب) واژگانی
۵۳	(ج) نحوی
۵۳	۲- سطح ادبی
۵۵	۳- سطح فکری
۵۵	ویژگی سبکی
۵۷	در مدح پادشاه ایران
۵۹	۱- سطح زبانی
۵۹	الف) آوایی
۶۰	(ب) واژگانی
۶۱	(ج) نحوی
۶۱	۲- سطح ادبی
۶۲	۳- سطح فکری
۶۳	ویژگی سبکی
۶۵	در مدح شاه
۶۶	۱- سطح زبانی
۶۶	الف) آوایی

۶۷	ب) واژگانی
۶۸	ج) نحوی
۶۸	۲- سطح ادبی
۶۹	۳- سطح فکری
۶۹	ویژگی سبکی
۷۱	در مدح پادشاه ایران
۷۳	۱- سطح زبانی
۷۳	الف) آوایی
۷۴	ب) واژگانی
۷۵	ج) نحوی
۷۵	۲- سطح ادبی
۷۶	۳- سطح فکری
۷۷	ویژگی سبکی
۷۹	در مدح سالار کل
۸۱	۱- سطح زبانی
۸۱	الف) آوایی
۸۲	ب) واژگانی
۸۴	ج) نحوی
۸۴	۲- سطح ادبی
۸۶	۳- سطح فکری
۸۶	ویژگی سبکی
۸۸	در مدح ناصرالدین شاه
۹۰	۱- سطح زبانی
۹۰	الف) آوایی
۹۱	ب) واژگانی
۹۲	ج) نحوی
۹۳	۲- سطح ادبی
۹۴	۳- سطح فکری
۹۴	ویژگی سبکی
۹۶	در مدح حضرت امیر و مدح شاه
۹۸	۱- سطح زبانی
۹۸	الف) آوایی

۹۹	(ب) واژگانی
۱۰۰	(ج) نحوی
۱۰۰	۲- سطح ادبی
۱۰۲	۳- سطح فکری
۱۰۳	ویژگی سبکی
۱۰۳	در مدح قهرمان میرزا
۱۰۵	۱- سطح زبانی
۱۰۵	الف) آوایی
۱۰۶	(ب) واژگانی
۱۰۷	(ج) نحوی
۱۰۷	۲- سطح ادبی
۱۰۹	۳- سطح فکری
۱۱۰	ویژگی سبکی
۱۱۱	در مدح شاهزاده عمادالدوله
۱۱۳	۱- سطح زبانی
۱۱۳	الف) آوایی
۱۱۴	(ب) واژگانی
۱۱۶	(ج) نحوی
۱۱۶	۲- سطح ادبی
۱۱۸	۳- سطح فکری
۱۱۸	ویژگی سبکی
۱۲۱	در مدح جناب پیغمبر (ص)
۱۲۲	۱- سطح زبانی
۱۲۲	الف) آوایی
۱۲۳	(ب) واژگانی
۱۲۴	(ج) نحوی
۱۲۵	۲- سطح ادبی
۱۲۷	۳- سطح فکری
۱۲۷	ویژگی سبکی
۱۳۰	در مدح شاه
۱۳۲	۱- سطح زبانی
۱۳۲	الف) آوایی

۱۳۳	ب) واژگانی
۱۳۴	ج) نحوی
۱۳۵	۲- سطح ادبی
۱۳۷	۳- سطح فکری
۱۳۸	ویژگی سبکی
۱۳۹	۳۱
۱۴۰	۱- سطح زبانی
۱۴۰	الف) آوایی
۱۴۱	ب) واژگانی
۱۴۲	ج) نحوی
۱۴۲	۲- سطح ادبی
۱۴۳	۳- سطح فکری
۱۴۳	ویژگی سبکی
۱۴۵	در مدح پادشاه اسلام
۱۴۷	۱- سطح زبانی
۱۴۷	الف) آوایی
۱۴۸	ب) واژگانی
۱۴۹	ج) نحوی
۱۵۰	۲- سطح ادبی
۱۵۲	۳- سطح فکری
۱۵۲	ویژگی سبکی
۱۵۴	در مدح محمدخان امیرنظام
۱۵۵	۱- سطح زبانی
۱۵۵	الف) آوایی
۱۵۶	ب) واژگانی
۱۵۷	ج) نحوی
۱۵۷	۲- سطح ادبی
۱۵۸	۳- سطح فکری
۱۵۸	ویژگی سبکی
۱۶۰	در مدح مستوفی الممالک
۱۶۱	۱- سطح زبانی
۱۶۱	الف) آوایی

۱۶۲	(ب) واژگانی
۱۶۳	(ج) نحوی
۱۶۳	۲- سطح ادبی
۱۶۵	۳- سطح فکری
۱۶۵	ویژگی سبکی
۱۶۷	در مدح جناب امیرالمؤمنین
۱۶۸	۱- سطح زبانی
۱۶۸	(الف) آوایی
۱۶۹	(ب) واژگانی
۱۷۰	(ج) نحوی
۱۷۰	۲- سطح ادبی
۱۷۲	۳- سطح فکری
۱۷۳	ویژگی سبکی
۱۷۶	در مدح ناصرالدین شاه
۱۷۷	۱- سطح زبانی
۱۷۷	(الف) آوایی
۱۷۸	(ب) واژگانی
۱۷۹	(ج) نحوی
۱۷۹	۲- سطح ادبی
۱۸۰	۳- سطح فکری
۱۸۰	ویژگی سبکی
۱۸۲	در مدح ناصرالدین شاه
۱۸۴	۱- سطح زبانی
۱۸۴	(الف) آوایی
۱۸۵	(ب) واژگانی
۱۸۶	(ج) نحوی
۱۸۷	۲- سطح ادبی
۱۸۸	۳- سطح فکری
۱۸۹	ویژگی سبکی
۱۹۱	در مدح شاه مردان علی (ع)
۱۹۳	۱- سطح زبانی
۱۹۳	(الف) آوایی

۱۹۴	(ب) واژگانی
۱۹۵	(ج) نحوی
۱۹۵	۲- سطح ادبی
۱۹۷	۳- سطح فکری
۱۹۷	ویژگی سبکی
۱۹۹	در مدح امیرنظام
۲۰۱	۱- سطح زبانی
۲۰۱	الف) آوایی
۲۰۲	(ب) واژگانی
۲۰۳	(ج) نحوی
۲۰۳	۲- سطح ادبی
۲۰۵	۳- سطح فکری
۲۰۵	ویژگی سبکی
۲۰۷	برای تصویر محمد شاه گوید
۲۰۸	۱- سطح زبانی
۲۰۸	الف) آوایی
۲۰۹	(ب) واژگانی
۲۱۰	(ج) نحوی
۲۱۰	۲- سطح ادبی
۲۱۱	۳- سطح فکری
۲۱۱	ویژگی سبکی
۲۱۳	در تهنیت عید صیام و مدح سلطان
۲۱۴	۱- سطح زبانی
۲۱۴	الف) آوایی
۲۱۵	(ب) واژگانی
۲۱۶	(ج) نحوی
۲۱۶	۲- سطح ادبی
۲۱۸	۳- سطح فکری
۲۱۸	ویژگی سبکی
۲۲۱	در مدح ولیعهد محمد قاسمخان
۲۲۲	۱- سطح زبانی
۲۲۲	الف) آوایی

۲۲۳	(ب) واژگانی
۲۲۴	(ج) نحوی
۲۲۴	۲- سطح ادبی
۲۲۵	۳- سطح فکری
۲۲۵	ویژگی سبکی
۲۲۷	در مدح پادشاه
۲۲۸	۱- سطح زبانی
۲۲۸	الف) آوایی
۲۲۹	(ب) واژگانی
۲۳۰	(ج) نحوی
۲۳۱	۲- سطح ادبی
۲۳۳	۳- سطح فکری
۲۳۳	ویژگی سبکی
۲۳۵	در مدح امین الدوله
۲۳۶	۱- سطح زبانی
۲۳۶	الف) آوایی
۲۳۷	(ب) واژگانی
۲۳۸	(ج) نحوی
۲۳۸	۲- سطح ادبی
۲۴۰	۳- سطح فکری
۲۴۰	ویژگی سبکی
۲۴۲	در تهنیت عید ولایت شاه اولیا
۲۴۳	۱- سطح زبانی
۲۴۳	الف) آوایی
۲۴۴	(ب) واژگانی
۲۴۵	(ج) نحوی
۲۴۵	۲- سطح ادبی
۲۴۷	۳- سطح فکری
۲۴۷	ویژگی سبکی
۲۴۹	موضوع قصاید
۲۵۵	ساختار قصاید

۲۶۱	برخی مصامحات لفظی و معنوی در شعر سروش
۲۶۳	وزن قصاید
۲۶۴	تلمیح در شعر سروش
۲۶۵	نتیجه‌گیری
۲۶۷	نمودارها
۲۷۴	فهرست منابع

مقدمه:

سروش اصفهانی به عنوان یکی از شعرای مطرح دوره قاجار و پیروان سبک خراسانی، به سبب قصاید و مدایح فراوان خویش شهرت دارد و در عین اینکه تغزلاتی لطیف و شیرین دارد دارای سبکی خاص که در خور پیروی باشد نیست ولیکن استادی عالی مقام است.

بر این اساس در این رساله در ابتدا به تعاریف قصیده، سبک، سبک خراسانی و بازگشت و نیز ویژگی‌های سبک بازگشت، زندگی نامه، آثار و شعر سروش اشاره شده است. تلمیحات، موضوعات و ساختار سی قصیده دسته بندی شد و به صورت آماری محاسبه گشت و در ادامه، این قصاید در سه سطح (۱) زبانی (که شامل: الف) آوایی ب) واژگانی ج) نحوی است « (۲) ادبی (۳) فکری بررسی و همراه با ویژگی‌های سبکی هر قصیده آورده شده است.

در انتها بر اساس یافته‌ها نتیجه‌گیری شده است و در پایان رساله نیز نمودارهای آرایه‌های بیانی و بدیع معنوی و نمودار بسامد سطح زبانی در کل قصاید دیوان سروش و نمودار فراوانی اوزان آمده است.

سبک در لغت تازی به معنی گداختن و ریختن زر و نقره است و سبیکه که پاره نقره گداخته را گویند، ولی ادبای قرن اخیر سبک را مجازاً به معنی «طرز خاصی از نظم یا نثر» استعمال کرده‌اند و تقریباً آن را در برابر «استیل style» اروپاییان نهاده‌اند. «شمیسا، ۱۳۷۵، ص ۱۴۷)

سبک در اصطلاح ادبیات عبارت است از روش خاص ادراک و بیان افکار بوسیله ترکیب کلمات و انتخاب الفاظ و طرز تعبیر سبک به یک اثر ادبی وجهه خاص خود را از لحاظ صورت و معنی القا می‌کند و آن نیز به نوبه‌ی خویش وابسته به طرز تفکر گوینده یا نویسنده درباره «حقیقت» می‌باشد.

مفاهیم سه گانه سبک:

در سبک شناسی وقتی واژه «سبک» به کار می رود مقصود از آن ممکن است یکی از سه مفهوم زیر باشد.

۱- سبک دوره: یعنی سبک کم و بیش مشترک و شبیه آثار یک دوره خاص مثلاً در قرون سوم و چهارم و پنجم سبک آثار ادبی از جهات متعددی به هم شبیه است به سبک رایج در این دوره، سبک خراسانی می گویند.

۲- سبک شخصی: یعنی سبک خاص یک شاعر یا نویسنده که اثر او را از هر اثر دیگری متمایز می کند.

۳- سبک ادبی: هر علم و نظام و هنری سبک خاص خود را دارد مثلاً سبک آثار علمی (یعنی بینش و زبان آن) از سبک آثار ادبی متمایز است و همین طور بین سبک تاریخی و مذهبی تفاوت است. یکی از سبک ها، سبک ادبی است به عبارت دیگر سبک ادبی در مقابل سبک های دیگر مثلاً سبک علمی یا مذهبی یا حقوقی یا تاریخی قرار دارد (شمیسا، ۱۳۷۵، ص ۶۹)

بنابراین سبک به معنی عام خود عبارت است از تحقق ادبی یک نوع ادراک در جهان «Conception» که خصایص اصلی محصول خویش (اثر منظوم یا منثور) را مشخص می سازد. (شمیسا، ۱۳۷۵، ص ۱۴۸)

شعر فارسی را عموماً بر چهار سبک تقسیم کرده اند:

۱- سبک خراسانی (یا ترکستانی و یا سامانی)

۲- سبک عراقی

۳- سبک هندی

۴- سبک بازگشت

ولی بر این چهار سبک باید شعر معاصر را نیز افزود (حسن احمدی گیوی و دیگران، ۱۳۷۸، ص ۱۴۸) و از این چهار سبک دو سبک مورد مطالعه ما به شرح زیر است:

سبک خراسانی:

سبک شاعران عهد سامانی و غزنوی را سبک خراسانی می‌گویند از جمله نمایندگان این سبک، رودکی، شهید بلخی، دقیقی، فرخی سیستانی، عنصری، منوچهری دامغانی و ناصر خسرو را می‌توان نام برد اشعار این سبک از حیث نوع، بیشتر قصیده است و از لحاظ لفظ، ساده، روان، عاری از ترکیبات دشوار است و واژه‌های عربی در آن اندک است و از لحاظ معنی، صداقت و صراحت لهجه، تعبیرات و تشبیهات ساده و ملموس از اختصاصات مهم این سبک است مضمون بیشتر اشعار این سبک، وصف طبیعت و مدیحه و شرح فتوحات پادشاهان و گاه پند و اندرز بوده است. این سبک تا قرن ششم هجری نیز رواج داشته است (همان، ص ۱۴۸) ادیبان متأخر ویژگی‌های سبکی این دوره را به دو گروه ترکستانی و خراسانی تفکیک و نامگذاری کرده‌اند به این معنی که سبک شاعران دوره سامانیان را که به نسبت خام‌تر و ساده‌تر و کهنه‌تر است سبک ترکستانی نامیده‌اند و اصطلاح سبک خراسانی را به شیوه‌ی شاعران دوره غزنوی و اوایل دوره سلجوقی اطلاق کرده‌اند که با حفظ خصوصیات سبک ترکستانی از بسیاری جهات از جمله زبان از پختگی بیشتری برخوردار است. (میر صادقی، ۱۳۷۳، ص ۱۲۷)

سبک بازگشت:

از اوایل قرن سیزدهم هجری تحولی در شعر فارسی پدید آمد و گروهی از گویندگان، به سبک هندی پشت پا زدند و به پیروی از سبک شعرای قدیم از قبیل فرخی و منوچهری و انوری و خاقانی و سعدی پرداختند که در رأس آنان مشتاق و هاتف و عاشق اصفهانی و آذر بیگدلی و برخی از دیگر شاعران این سبک از جمله قآنی شیرازی، سروش اصفهانی، صبا و نشاط اصفهانی قرار دارند (حسن احمدی گیوی و دیگران، ۱۳۷۸، ص ۱۵۱).

از نهضت ادبی این دوره نمی‌توان به عنوان سبک ویژه‌ای که تازه‌جوییها و نوآوریهای خاصی را همراه داشته، یاد کرد زیرا شعرای این دوره عموماً بر تقلید از اصطلاحات و لغات و ترکیبات معمول پیشینیان و پیروی از طرز و اندیشه‌ای که ابدأ مربوط به اوضاع و احوال سیاسی و اجتماعی آنها نبوده است، اصرار می‌ورزیده‌اند. تا آنجا که پادشاهان شکست خورده و ضعیف النفس قاجاری را نیز مانند پادشاهان فاتح غزنوی و سلجوقی ستایش می‌کردند (خاتمی، ۱۳۷۴، ص ۲۰۱).

در شعر سبک هندی، خلاقیت هنری بر پایه ایجاد شگفتی در خواننده قرار داشت. این شگفتی با تنوع تصاویر، مضامین و غیره بوجود می‌آمد.

در شعر دوره قاجار نیز پایه لذت بردن از شعر بر نوعی دیگر از شگفتی نهاده شده است و آن شگفتی ناشی از تقلید است. شگفتی از اینکه آنان تا چه حد موفق به تقلید زبان شاعران کلاسیک و موسیقی شعر کلاسیک شده‌اند (شفیعی کدکنی ۱۳۸۲، ص ۶۰).

ویژگی های دوره بازگشت:

در واقع می‌توان این دوره را «عصر مدیحه های مکرر» نام گذاشت. این نوع اشعار مدحی، تمامی شاهکارهای امثال صبا، سروش و قآنی را پر کرده است. یعنی مدیحه هایی که در قرن پنجم و ششم بر ادبیات در زبان پارسی حاکم بوده، همان‌ها بعد از هشتصد سال تکرار می‌شود و در حقیقت کاریکاتور شعرای قرن پنجم و ششم هستند. چهره‌ها تقریباً تکراری هستند و صداها هم صداهای زنگ خورده آن سوی قرون است که بازتاب یک شعر مدیحه‌ای قرن چهارم یا شعر عاشقانه قرن هفتم را به یاد می‌آورد.

مسائل اصلی که در شعر این دوره مطرح می‌شود و تقریباً در سراسر شعر این دوره دیده می‌شود عبارتست از مقدار زیادی مدح و ستایش پادشاهی، خانی یا امیری.

از نظر شاعر این دوره، جهان چیزی است ایستا. او هیچگونه تغییری در پیرامون و روابط اجتماعی جهان اطرافش حس نمی‌کند. به نظر او جهان چیز پوینده‌ای نیست. حرکت - اگر حرکتی هم وجود داشته باشد - در شعر این دوره هیچ انعکاسی ندارد.

به طور کلی، شاعر این دوره از جهان وسیع پیرامونش - که داشت یکی از متحول‌ترین ادوار تاریخ بشری را پشت سر می‌گذاشت، یعنی قرن هیجده و نوزده، انقلاب‌های بزرگ اروپا و ... کوچک‌ترین اطلاعی ندارد و به همین دلیل که جهان را ایستا و ساکن می‌بیند و از اطرافش بی‌خبر است تجارب شخصی در شعر این دوره وجود ندارد.

به دلیل این که شاعر این عهد انسانی سنتی است و تمام معیارهای حاکم بر او دقیقاً معیارهای سنتی چندصدساله است، مرگ و زندگی برای او چیزی است که با تلقی پیشینیانش هیچ تفاوتی ندارد.